

No.28
Maart
2012

Nieuwsbrief

't Zuute Plassie

Stichting
OudOmmen.nl

Webarchief
gemeente Ommen

OldOmmer Ni'js

Wachtwoorden:

- Fotoarchief Gemeente Ommen
[Kerkweg1a](#)
- Oorlogsdocumenten
alleen via aanvraag op de site

Inhoud Website:

- Nieuwsartikelen
met Laatste nieuws
- Archiefartikelen
vanaf ongeveer 1200
- Agenda
met o.a. Exposities
- Afbeeldingen
met o.a. Zoekplaatjes

Vechtdal Centraal 14 februari 2012

Interesse in de geschiedenis van Ommen?

Dan is Stichting OudOmmen.nl op zoek naar u/jou!

Stichting OudOmmen.nl www.oudommen.nl is op zoek naar enthousiaste vrijwillig(st)ers voor allerlei activiteiten op historisch gebied. Er zijn heel veel mogelijkheden bij Oud Ommen.

Wie komt ons enthousiaste team versterken? Ben je/bent u geïnteresseerd in geschiedenis, de rijke historie van Ommen en omgeving? Vindt u/jij het leuk om artikelen en foto's te archiveren, artikelen

te schrijven, mensen te interviewen, artikelen en afbeeldingen te scannen, foto's en filmopnames te maken van allerlei evenementen, contacten te leggen en te onderhouden met andere organisaties,

etc? Dan ben je/bent u van harte welkom bij ons. Ook voor studenten journalistiek zijn er bij OudOmmen leuke mogelijkheden om op ontspannen wijze ervaring op te doen. (Geen stage) Voor informatie kan contact opgenomen worden met Tjeerd de Leeuw tel.: 0529-452945 en e-mail: t.deleeuw@oudommen.nl

Valentijnsdag – Nu ook zo

Zoek de tien verschillen. De oplossing staat zaterdag om 12.00 uur op www.sallandcentraal.nl

Vrijwilligers gezocht

De Stichting OudOmmen.nl heeft dringend behoefte aan hulp. Hulp om zoveel mogelijk historisch materiaal op eenvoudige wijze voor iedereen toegankelijk te maken. Dat is de doelstelling van onze stichting. Dat is ook wat de vele bezoekers van het webarchief graag willen. Zoveel mogelijk historische informatie en afbeeldingen vinden op één plek, die gemakkelijk toegankelijk is. Hoe meer historische informatie bij elkaar, hoe groter de kans van slagen (vinden) is. Het hele internet staat vol met afbeeldingen en informatie, ook over oud Ommen. Maar je ziet door de bomen het bos niet meer. Heel veel materiaal op internet komt niet boven water bij het zoeken met b.v. Google. Het is versnipperd over duizenden sites, vaak gespecialiseerd op specifieke onderwerpen. Maar dit is niet alleen zo op internet. Er is ook zoveel interessant materiaal bij de vele mensen thuis, bij oud Ommenaren, maar ook bij verenigingen en musea; vaak niet zonder risico opgeborgen in fotoalbums,

(schoenen-) dozen, etc.

En niet te vergeten natuurlijk de historie die veel (oudere) mensen bij zich dragen en daar veel over zouden kunnen vertellen. Ook dat zouden we heel graag vastleggen en er voor zorgen dat deze kennis en informatie er over tien en honderd jaar nog is en iedereen het op elk gewenst moment kan lezen, horen, bekijken en gebruiken.

Wie helpt ons mee de breed verspreide en versnipperde geschiedenis van de regio Ommen te laten samenkomen bij "OudOmmen"?

Voor bepaalde werkzaamheden is het handig of noodzakelijk dat u in de regio Ommen woont, maar voor veel werkzaamheden is dat helemaal niet nodig. Met de huidige communicatiemiddelen maakt het tenslotte niet uit of b.v. handgeschreven documenten in Ommen of Australië worden omgezet naar 'MS-Word'-documenten. Dus ook oud bewoners van de regio Ommen die elders in het land of in het buitenland wonen worden van harte uitgenodigd om mee te helpen.

Shashin" en "Gallery3

Door de "vrijwilligers-actie" wordt de in de vorige nieuwsbrief toegezegde uitleg over de presentatie van afbeel-

dingen en video's, met o.a. het gebruik van de digitale fotoalbums "Shashin" en "Gallery3", doorgeschoven naar de volgende nieuwsbrief.

Contactpersoon:

Tjeerd de Leeuw
Hammerweg 10
7731 AK Ommen
Tel. 0529-452945
t.deleeuw@OudOmmen.nl

Archiefbeheer:

Jan Lucas
Hammerweg 2
7731 AK Ommen
Tel. 0529-456715
jan.lucas@hetnet.nl

Sponsors:

- Café Restaurant
De Wildzang
- Hotel
De Zon
- Autobedrijf
M.C. Bouwman
- Vervoerbedrijf
Taxi Steen
- Boekenverkoop
Beter Boek-Sumba
- Bank
Rabobank
- Projecten
Koggel Projecten BV

50 jaar geleden (letterlijk overgenomen uit het archief)

06-02-1962

Op 1 februari heeft de heer H. Bakker afscheid genomen als deurwaarder bij de rijksbelastingen i.v.m. vestiging te Ommen als makelaar en taxateur.

08-02-1962

Te Ommen wordt een Arjosclub [red. Anti-Revolutionaire Jongeren Studieclub] opgericht.

10-02-1962

Woensdagavond besluit het bestuur van de chr. school te Lemele vergunning aan te vragen voor de bouw van een kleuterschool.

13-02-1962

Uit de besturen der standorganisaties wordt een commissie gevormd die de werkzaamheden, aan de oprichting van de Ver. voor Bedrijfshulp verbonden, ter hand zal nemen. Reeds 15 personen meldde zich als lid aan. Door de heer J.M. Pel, arts, werd het pand van de wed. Massies aan de Markt aangekocht; door de heer H.J. Mijnheer werd het pand van de heer Joh. Hurink in de Kruisstraat aangekocht om hierin een lunchroom te vestigen.

Op de begroting is een post voor verbetering van de Koesteeg uitgetrokken. (Een aantal leerlingen van de chr. ulo had aan de raad een verzoek gericht, met duidelijke foto!, om de Koesteeg te verharderen).

Bij K.B. van 8 december 1961 nr. 40 wordt het onteigeningsplan Laarakkers goedgekeurd.

06-03-1962

De heer H. Martens jr. werd door de kerkeraad officieel benoemd als koster der Geref. Kerk. Zoals bekend volgde de heer H. Martens een jaar geleden zijn vader in deze functie op.

20-03-1962

Aan de directrice van het bejaardencentrum Oldenhaghen te Ommen, mej. Verbeek Wolthuis is op haar verzoek ontslag verleend. Met de leiding van het bejaardencentrum is thans de heer J. Groenendijk, de leider van het oude rusthuis, belast.

31-03-1962

De Stichting Vakantievreugd, welke o.m. het vakantieoord "De Besthmenerberg" exploiteert bestaat zaterdag 7 april a.s. 10 jaar

Tenthuisjes van de Stichting Vakantievreugd in 1962

Streekmuseum uitgelicht

Het Streekmuseum beschikt over een unieke verzameling voorwerpen uit lang vervlogen tijden. Niet altijd is het voor iedereen duidelijk wat het voor voorwerp is, of waar het voor dient. Soms is er mogelijk sprake van een geheimzinnig of mysterieus voorwerp. Wilt u weten wat de functie is van onderstaand voorwerp? De medewerkers van het Streekmuseum geven u graag tekst en uitleg. U bent van harte welkom !!

Meer informatie over het Streekmuseum:
www.museum-ommen.nl

Den Oordt 7
7731 CM Ommen
Tel. (0529) 453487

Streekmuseum Ommen

Het voorwerp in de vorige nieuwsbrief is een Tellurium.

Een Tellurium is een model waarmee de bewegingen van de aarde en de maan rondom de zon gedemonstreerd kunnen worden. De naam komt van het Latijnse woord 'tellus' dat aarde betekent. Door het werken met het tellurium ontdekken kinderen op een heel begrijpelijke manier, al doende, waarom het dag en nacht wordt en er sterren te zien zijn. Ook kunnen ze zien dat, als wij slapen in Europa, het in Australië licht is en dat de mensen daar 'op de kop' staan ten opzichte van ons! Verder ontdekken ze hoe het komt dat er verschillende maanstanden zijn en ook hoe het komt dat we verschillende seizoenen hebben in Nederland. Dit en nog vele andere wetenswaardigheden leren de kinderen op een speelse en aanschouwelijke manier.

Journalist schrijft boek over later geëxecuteerde Poolse piloot - Oberdak zat maand ondergedoken in Ommen

'Ik kreeg die dag een tip dat er in Dalmsholte een piloot in de bosjes zat. Hij had een gewone landing gemaakt en het vliegtuig zelf in brand gestoken. Het brandde nog toen ik aankwam. Met hem achterop de fiets ben ik naar Ommen gegaan'.

Zo beschrijft de Ommer verzetsman Jan Seigers zijn eerste ontmoeting met de Poolse piloot Czesław Oberdak, nadat die op 30 mei 1944 een noodlanding heeft gemaakt op een weiland in Dalmsholte.

Jan Hendrik Seigers

Czesław Oberdak

Seigers vertelde zijn verhaal in 1991 aan journalist Richard Schuurman. Die heeft over Oberdak het boek 'Spoor naar Woeste Hoeve – De zoektocht naar de geëxecuteerde piloot Czesław Oberdak' geschreven, dat half februari is uitgekomen.

Oberdak vloog voor het Poolse 306 squadron van de Royal Air Force. Hij had op 30 mei 1944 Amerikaanse bommenwerpers begeleid bij doelen bij Halberstadt. Op de terugweg kreeg hij motorproblemen en moest een noodlanding maken. Hij koos voor een weiland op wat nu het Bakhuisdijkje in Dalmsholte heet. Oberdak werd ondergebracht bij Seigers en verhuisde later naar acht andere onderduikadressen. Hij werd in december 1944 alsnog door de Duitsers opgepakt en op 8 maart 1945 geëxecuteerd bij Woeste Hoeve.

Jarenlang gold hij als één van de twee onbekenden van deze executie, waarbij 117 mannen werd doodgeschoten uit wraak voor een aanslag op SS-Obergruppenführer Hanns Rauter. In 1991 begon Richard Schuurman met zoeken, nadat hij een brief van Oberdaks zuster kreeg. Hij legde de link tussen de vermiste Pool en Woeste Hoeve, maar pas in 2008 kwam vast te staan dat Oberdak daar ook echt was omgekomen.

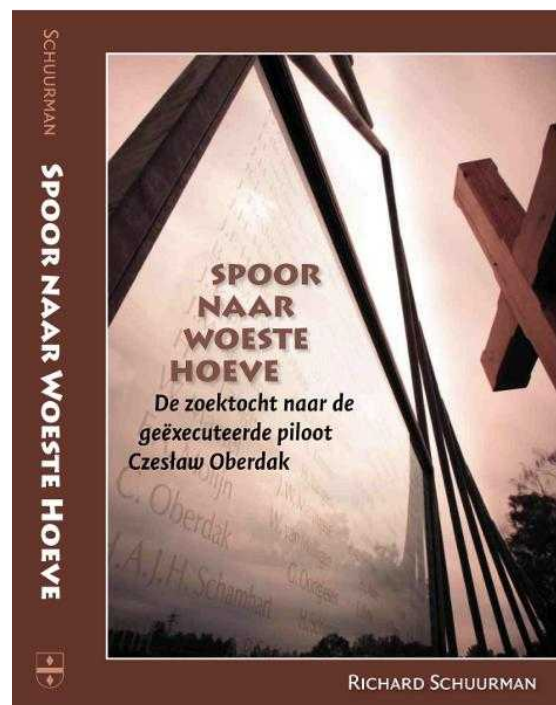
Voor zijn zoektocht kwam Schuurman in 1991 al kort na het begin van zijn zoektocht in contact met Jan Seigers. Toen Schuurman uitlegde dat hij zocht namens Oberdaks zuster, vertelde de doorgaans zwijgzame Seigers hem uitvoerig over Oberdak. Schuurman traceerde ook zijn ex-vrouw Koosje en collega uit het verzet Wicher Duinkerken, die belangrijke details toevoegden.

Toen Schuurman in 2010 bezig was met zijn boek,

deed hij via de Stichting OudOmmen.nl bij diverse regionale media een oproep voor ooggetuigen van Oberdaks landing bij Dalmsholte. Hij kreeg zeven reacties, waaronder die van de nu 87-jarige Jan Henning. Die reed met paard en wagen over de Vilstersedijk, toen Oberdak daar net was geland. 'Hij stond met de rug naar mij toe en had zijn parachute nog om. Hij bleef constant knutselen en keek niet om zich heen. Toen ik beter keek zag ik dat hij bezig was om papieren in brand te steken. Hij zal wel dingen bij zich gehad hebben die de vijand niet mocht zien', aldus Henning.

Bij het NIOD in Amsterdam vond Schuurman documenten over de nacht waarop Jan Seigers op 29 juni 1944 met Gé Jansen en Wicher Dam werden opgepakt, nadat ze in een val van de Duitsers waren gelopen. Een SD'er vertelde daarin dat hij die nacht van Arnhem naar Ommen moest om op zoek te gaan naar de piloten, die bij Seigers thuis werden vermoed. Een groot gebied rondom Ommen werd in de stromende regen uitgekamd.

Twee piloten werden in de velden gevonden, maar met veel geluk wisten mevrouw Seigers, Oberdak, Franklin Coslett, Odell Hooper en Walter Kilgore uit handen van de Duitsers te blijven. Na een maand in Ommen gingen ze voor een week naar een boerderij in Rechteren, maar trokken daarna westwaarts. Maar Oberdak zat nergens zo lang ondergedoken als in het zomerhuisje aan de Wolfskuil in Ommen. Ergens in de grond moeten daar nog altijd de resten liggen van zijn pilotenpak en zijn metalen piloteninsigne, de befaamde pilot wings, daar begraven op de dag dat Jan Seigers hem in huis nam.

Richard Schuurman geeft op donderdag 1 maart een presentatie over zijn boek in het Streekmuseum in Ommen. Aanvang 20.00 uur. Na afloop is het boek 'Spoor naar Woeste Hoeve' daar ook te koop. Het boek van Uitgeverij Verloren is ook verkrijgbaar via de boekhandel.

Uit het archief van Jan Lucas - Henk van der Beek

Ommer historie aan de hand van artikelen van Henk van der Beek, bij leven journalist te Ommen.

Veel oudere inwoners van Ommen zullen hem nog gekend hebben, journalist Henk van der Beek. Om

in termen van Maarten Toonder te spreken "een heer van stand", veelal met vlinderstrikje. Hij schreef als beroepsjournalist over dingen die Ommen beroerden. Hij overleed eind zestiger jaren. Naast het journa-listieke werk heeft hij

zich verdiept in de historie van Ommen. In 'Zuute Plassie wordt een aantal artikelen van hem gepubliceerd. In deze nieuwsbrief "Varsen en de Arentshorst (2)". Vervolg op 't Zuute Plassie No.26 >> Jan Lucas <<

UIT DE GESCHIEDENIS VAN OMMEN

XXIII

VARSSEN EN DE ARENTSHORST

2.

Tusschen de Marke van Varsen en de Stad Ommen heeft jaren lang on-eenigheid bestaan, omtrent de grenzen tusschen deze twee gebieden. In het jaar 1418 werd door den Bisschop van Utrecht de navolgende "Marckenscheijdinge" vastgesteld.

„Wij Frederick bij der genaden Godts Bisschop toe Utrecht maecken kondich allen Luiden, dat een twist ende schelinge geweest is tusschen Onsser Stadt van Ommen aen die eene zijde ende den Erffgenamen van Verssen aen die ander zijde, als omme een Marckenscheijt tusschen der Marke van Ommen ende der Marke van Verssen welcke Twist ende Schelinge voor Ons belooft is ende is verpeent in Onsser hant nae uijtwijzinge Onsaes Registers als dat daerin geregistriert stiet gelijk hierna van woerde tot woerde geschreven stiet. Int jaer ons Heeren duijsent vier hondert ende achtijs opten Wonsdaghe na den heiligen Palmdaghe ist gededinet tusschen der Stadt van Ommen ende den Erffgenamen van Verssen int eerst dat Johan van Keppell, Pelgrim van den Ruijtenberghe als van wegen mijns heeren van Utrecht, sollen comen op een benoemden dagh, den Dierck van Keppel voorsz der Stadt ende den Erffgenamen voorsz. let weeten, Vierthijndaghe tho vooren als op dat Marckenscheijt daer sie scheelachtig om sijn, Soe sullen die van Ommen ende die Erffgenamen voorsz. ellick hoer drie brengen opten dagh die hem genoemt sall worden die daer in voertijden toegesath sijn, met namen van wegen dier van Ommen Lubbert Johanssoon, Henrick Arendtsoon, Derck van Berckmede, ende van weghen der Erffgenamen van Verssen Hermen van Haersolte, Geerdt Swavecken, Hermen Bijck, mit voorwaerden, off enich van desen Neghen persoonen voorsz. van weghen enicher zijde daer bij niet comen en conde om nootsaecken hadde weder setten, weert ~~xxxxxx~~ zaecke datmen dan optem voorsz. daghe den hem genempt sall worden, niet eens en condon werden den Marckenscheijt, Soe solde mijn Hr. van Utrecht daer van eenen Overman wesen als bij Vijff hondert older Schilden daer bij dat verpeent ende belaeft is halff tot mijns heeren behoefte ende halff tot des geens behoefte die dat seggen holt in dusdaenige ~~xxxx~~ voirwaerden, sollen die van Ommen hoeren Marsch behalden mit hoeren Schepenen die dan in der tijt Schepen sijn mit hoeren ~~xxxxxx~~ Eeden wanneer de Erffgenamen van Verssen voorsz. daer vermaningen op doen. Beholtlick Wolter Stellingh sijns rechts ende aenspraecke daeraen te hebben. Item soe sollen de ses van beiden zijden die daertoe gesat sijn tusschen Graeven ende den Paelen een gescheijdt soecken nae recht nae twee off drie Marcken die daer boven gelegen sijn, ende dat salmen besoecken mitten bezwooren Landtmeter ende den sall Derck van Keppel voorsz. daer bij brengen op cost der Stadt ende der Erffgenamen voorsz. ende weert zaecke dat hier enich verscheel in viele dat sall staen opten Overman voorsz. alle dingh sonder Argelist ende hierop soe hebben wij bevolen Dercke van Keppel onsen Amptman van Zallant dese zaecken voertaen ten einde helpen te brengen. Ende wandt dit belieff ende verpeningen voor ons aldus geschiedt is, Soe hebben wij des toe tuijge Onse zegel aen dessen Brieff doen hangen, Gegeven int Jaer Ons heeren Duijsent vierhondert ende achtijs opten Wonsdaghe nae den heiligen Palmdaghe."

- 2 -

Jan Derck van Keppel, Amptman van Salland had op bevel van den Bisschop aan Henrick Baldekenssone, gezworen Landmeter in Salland, opdracht gegeven het „Marckenscheijt to gaen baecken ende te crueskuelen" zooals hem blijken zal uit de „cedulen" en op aanwijzing van zes personen, van elke partij drie, met name genoemd in het besluit van den Bisschop. De Landmeter en vijf der gecommitteerden (Henrick Arendtssoon was niet bij hujs en was alsoe dat hie op die tijt daer niet bij gewomen en conde) verklaarden daarna voor den Bisschop, dat zij aan hân opdracht hadden voldaan.

Bij besluit genomen op "Sancte Servatius dage" van het jaar 1420 verklaarden Schepenen en Raad van Stad Ommen de gestelde "Scheijdt" te zullen eerbiedigen "voor ons, voor Onsse gemene Meente ende voor Onsse nacomelingen". De geplaatste bakenen en krueskuelen werden echter niet voldoende onderhouden, zoodat men ze na verloop van jaren niet terug kon vinden.

In 1555 moesten Johan Willemsz en Johan ter Sande voor Borgemeijsteren, Schepenen en Raedt der Stadt van Swolle, met opgerichten vingeren onder eede verklaren dat zij resp. 40 en 35 jaar geleden schapen plachten te hoeden in de buurtschap Varsen en dat toen ter tijt een "krueskuelen" was op Wijtharen die de gemene man voor een "Marckenscheijt" hield.

De kwestie over deze scheiding is nooit geheel opgelost. Ruim een halve eeuw geleden streed men nog over het vraagstuk van de waterlossing. De boeren van Varsen wilden geen water uit Ommen op hun gronden ontvangen.

Deze laatste groeven de waterleiding tot de vermoedelijke scheiding en staken dan des nachts de dammen door.

In de Marke van Varsen stond oudtijds de Havezathe "De Arentshorst", een versterkt huis met grachten omgeven. In de 16e eeuw behoorde het aan Egbert Rengers, die was gehuwd met Lubbe van Wijngaarden. Volgens een beschrijving, gedagteekend 30 April 1668 werd de Arentshorst toen bewoond door Borchart Joost van Weleveld, daarna door Lambert Joost van Hambroeck en Robbert Hendrik van Hambroeck, warna het kwam in het geslacht van Echten. Op 17 Maart 1768 schreef men dat bewoner was Arend baron Van Echten. Later kwam het goed in het geslacht Van Pallandt. In 1795 kwam de Arentshorst in bezit van de gebroeders Lucas Hendrik en Daniel Pruimers, burgemeester van Zwolle. Diens zoon Nicolaas Pruimers verkocht het aan mr. Petrus Franciscus Helmich, eigenaar van het landgoed Vilsteren. In 1837 werd het huis afgebroken en het materiaal gebruikt voor verharding van den weg Ommen-Vilsteren-Dalfsen. In de plaats van het spiker kwam er een boerderij te staan, waar kwam te wonen zekere G. Boskamp. De oude huisstede en tuinen kwamen in 1857 in handen van B.J. Hierink.

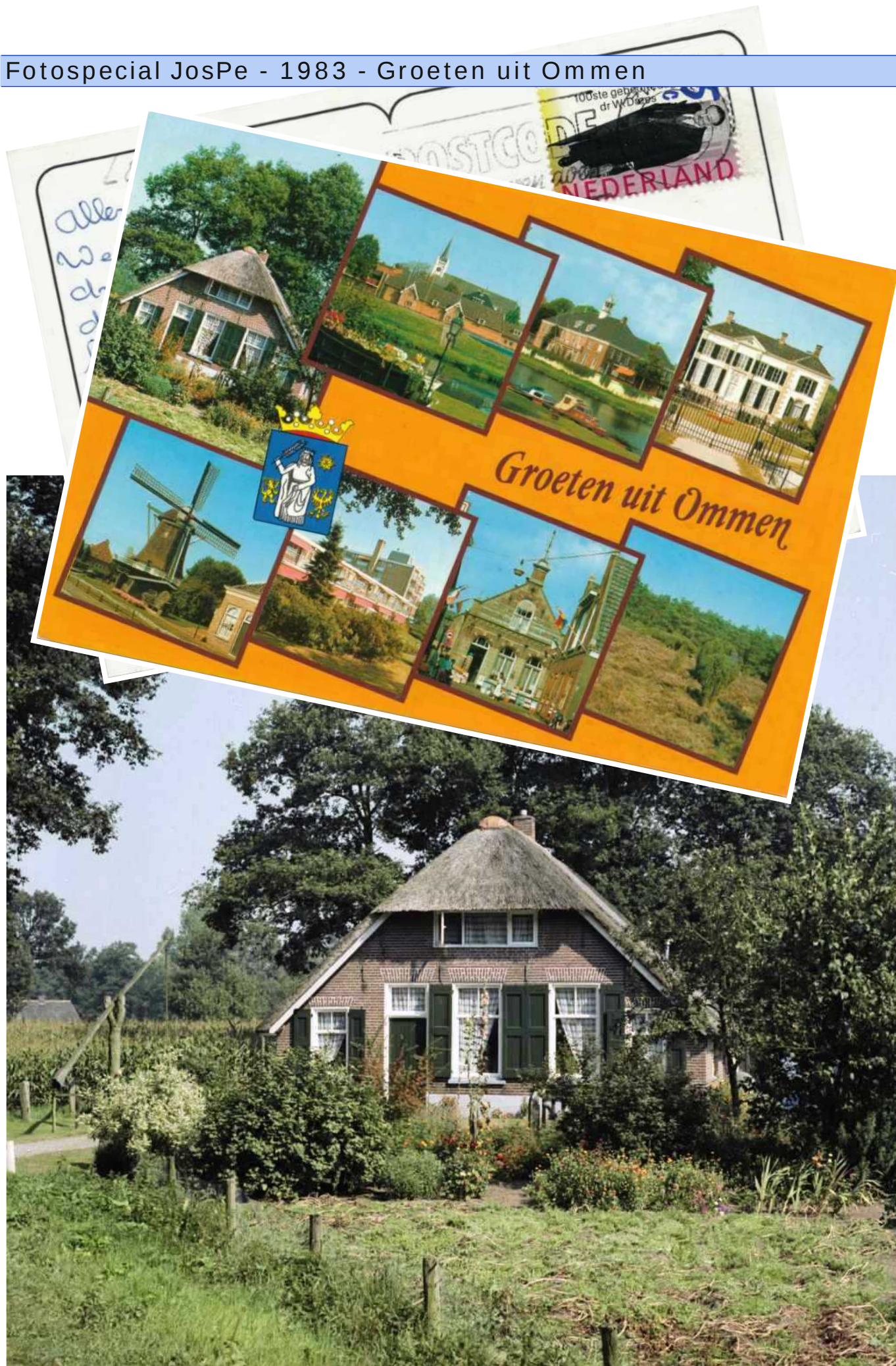
-- 3 --

Mr. H. A. L. Helmich kocht la er het complex terug. Van de familie Helmich kwam het in de familie Cremers. Thans is eigenaar mr. G. F. M. Pathuis Cremers te Vilsteren; bewoner is Willem Mulder. Aan de Arentshorst was verbonden het Markerichterschap van Varsen als een der Heerlijke Rechten.

Te zamen met de Magistraat van Ommen en de heeren van Erde en Beerse, bezat de eigenaar van de Arentshorst een aandeel in het benoemingsrecht van een predikant te Ommen, het z.g. Collatierecht. Toen de drie genoemde Havezaten eenigen tijd aan het geslacht Van Pallandt behoorden, kwam het collatierecht geheel aan Erde. In de kerk te Ommen bezat men een aantal vrije zitplaatsen, de z.g. Arentshorster banken.

Verder heeft aan den Hessenweg een "spiker" gestaan dat met den naam "den Hof" werd aangeduid. In Varsen beweert men dat op deze plaats geld in den grond verborgen is. Inderdaad werden bij het graafwerk voor aanleg van den nieuwen verkeersweg oude munten gevonden.

Ook Varsen heeft het karakter van oude buurtschap lang trachtte te bewaren. Men vindt aan den ouden Hessenweg, tusschen het Zwarte Paard en de Bisschopshaar, nog boerderijen waar het haardvuur brandt en waar men op donkere avonden zich jaren terug waant. Dan ziet men in den geest krijgsvolk uit vele eeuwen langs de breede heirbaan passeeren, ook de hooge wagens van de postkoets op Lingen en de Hamburger brievenbode en klinky van uit de verte over de woeste velden het hannekemaaierslied.

Fotospecial JosPe - 1983 - Groeten uit Ommen

Fotospecial JosPe - 1983 - Groeten uit Ommen

Te Huur: Bedrijfshal met kantoorruimte te Ommen
industrieterrein Alteveer

Totale opp.
ruim 960 m²
Ook in delen
te huur!

Huurprijs op aanvraag

bouwmanmakelaardij.nl

GESCHIEDENIS
MAGAZINE

De paus als vorst

Jodenvolging
in Nederland

Jean Desmet,
filmplanner

De wereld na
Columbus

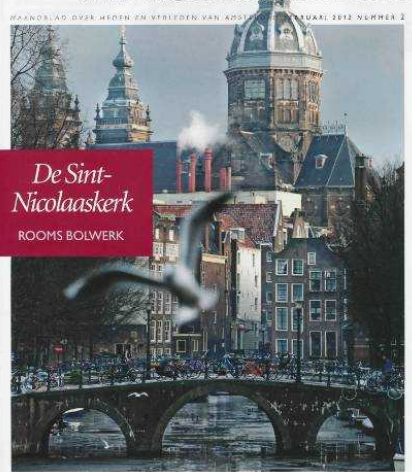
ARCHEOLOGIE
magazine

Special Milaan - Alleen door de eeuwen heen • Nederland - Onderzoek naar een executieplaats in Steenberghe
• Namibië - Bezocht van tentenkampen in het Brandberg Massief • Italië - Nieuwe graven voor Pompeii en
Herculaneum • Nederland - Verzamelen op de Veluwe

01

ONS AMSTERDAM

De Sint-Nicolaaskerk

ROOMS BOLWERK

LEVENSKUNSTENAAR FRITS SCHILLER. 25 JAAR OMBUDSMAN
ROBERT DIJKGRAAF. RENOVATIE HAARLEMSEPOORT
IN MEMORIAM GEDEPORTEERDE EN VERMOORDE KINDEREN

Beter Boek-Sumba

Jan.lucas@hetnet.nl 0529-456715

Aangesloten bij www.boekwinkeltjes.nl

Antiquarische boeken, kunst, literatuur,
historie, topografie en naslagwerken

Te Koop: Luxe bungalow op 940m² eigen grond

Prachtig gelegen in bosrijk Hoge Hexel

Vraagprijs € 115.000,- k.k.

In 2010 van
binnen én
buiten compleet
gerenoveerd

terbraakmakelaardij.nl

MIN STAD MIN DORP
HISTORISCH TIJDSCHRIFT OVERIJSEL →

Wie waren de Patriotten?

De Vrijmaking
van 1944
• Katoen voor Afrika
• De opkomst van de
koelkast
• en meer...

historischcentrumoverijssel

Autobedrijf M.C. Bouwman Ommen

Hammerweg 1-5, 7731 AH Ommen

Tel : 0529-456247

www.bouwman.citroen.nl